

Perheyritysbarometri 2012

Elinkeinoelämän keskusliitto EK & Perheyritysten liitto
Joulukuu 2012

Esityksen sisältö

1. Taustatiedot

- Aineisto
- Rahoitus- ja maksuvalmiustilanne
- Kilpailukykyyn vaikuttavat tekijät

2. Omistajaperhe ja yritystoiminta

- Perheenjäsenten osallistuminen yrityksen toimintaan
- Hallitustyöskentely perheyriyksissä
- Perheen suhtautuminen yritystoimintaan

3. Sukupolvenvaihdokset

- Sukupolvenvaihdosten todennäköisyys ja haasteet
- Perintö- ja lahjaveron merkitys sukupolvenvaihdoksissa

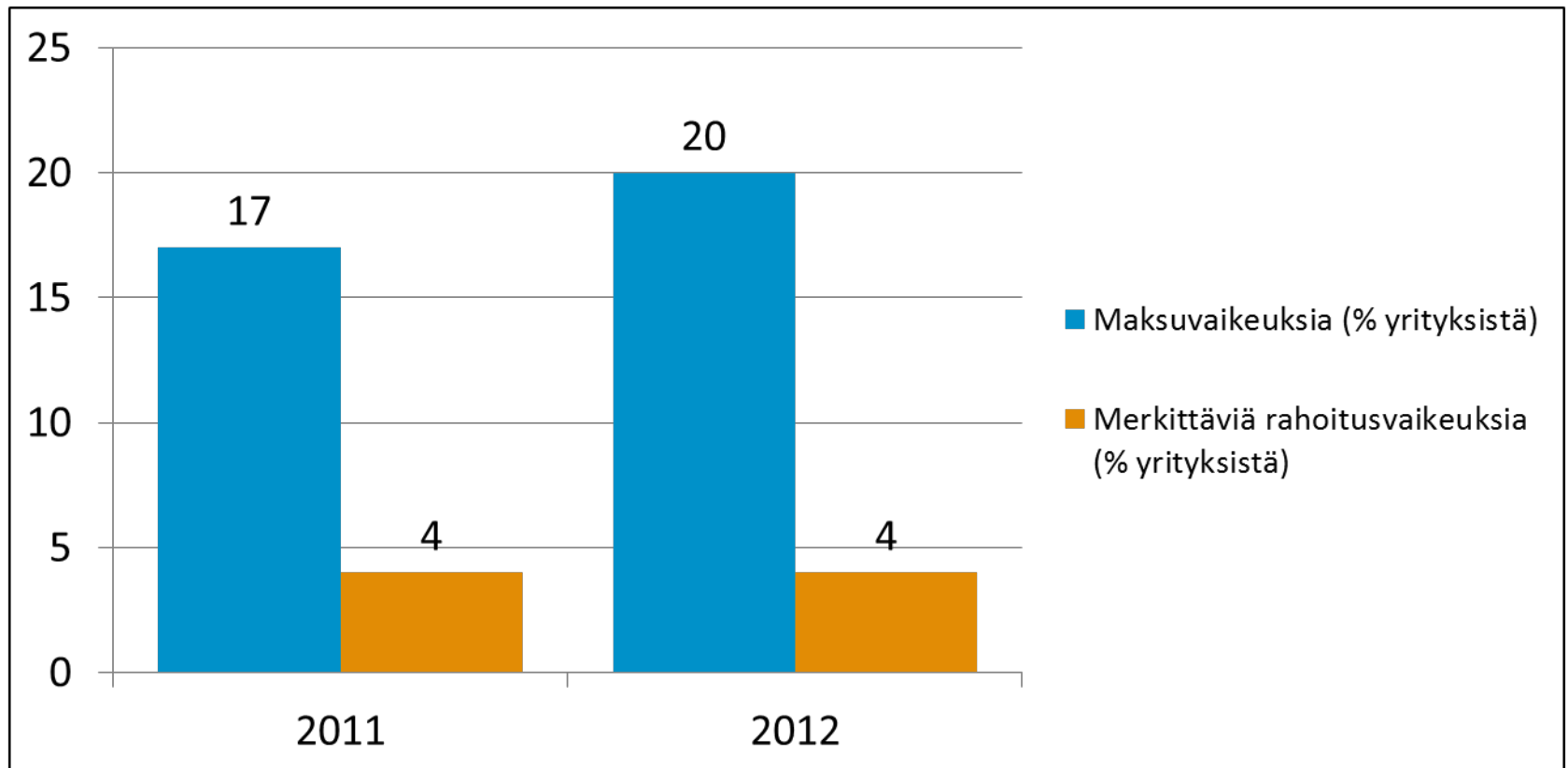
1 Taustatiedot

Aineisto

Taustamuuttuja	N	%
Toimiala		
Teollisuus	117	35
Rakentaminen	51	15
Kauppa	71	21
Palvelut	97	29
Yrityskoko		
Alle 10 työntekijää	66	20
10-49 työntekijää	181	54
Väh. 50 työntekijää	89	27
Spv-kokemukset		
1. polven perheyrittäjä	173	52
2. polven perheyrittäjä	114	34
Väh. 3. polven perheyrittäjä	49	15
Yrittäjäkokemus		
Sarja- ja portfolioyrittäjät	109	32
Ensiyrittäjät	227	68
Yhteensä	336	100

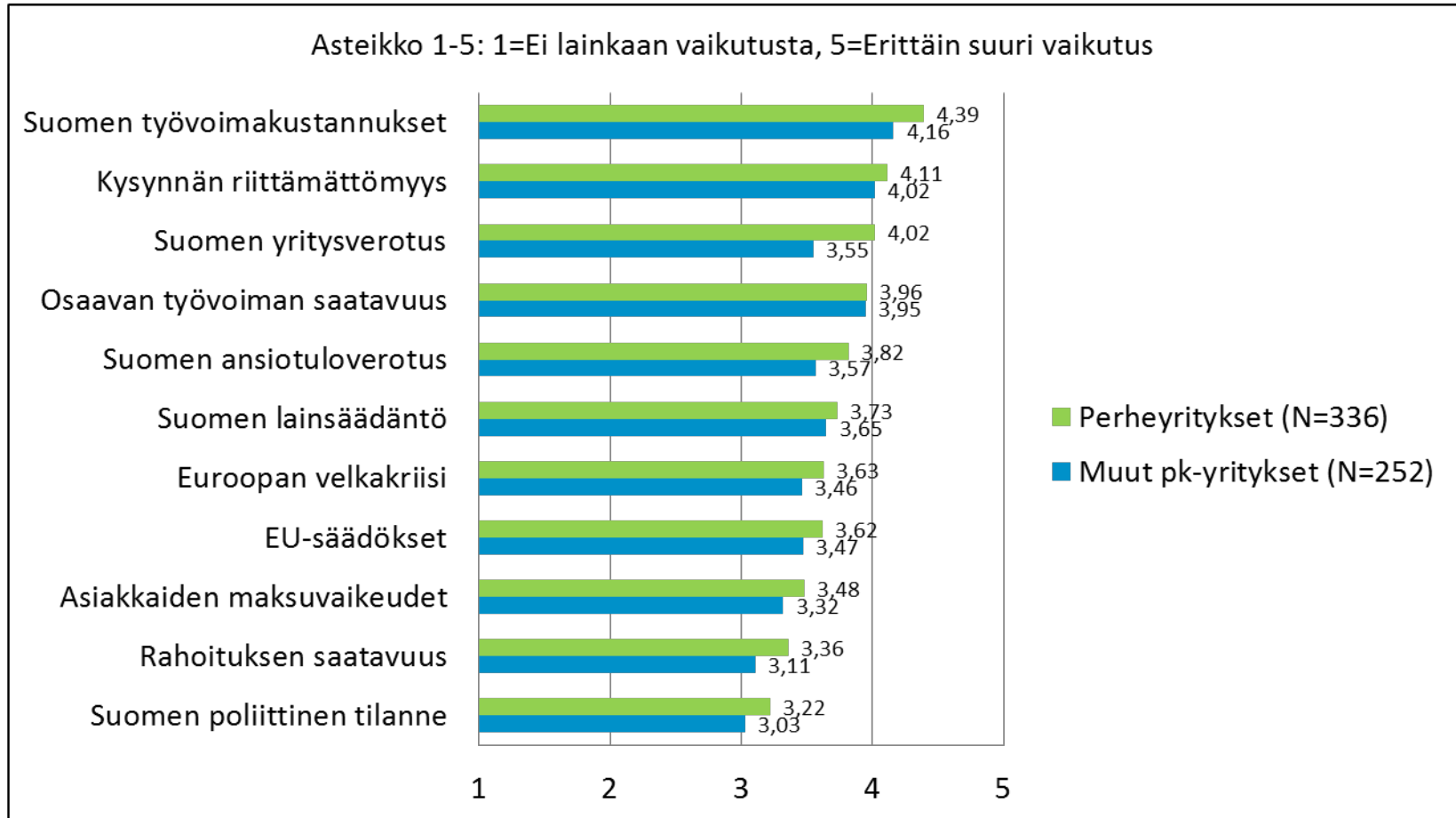
Rahoitus- ja maksuvalmiustilanne

- Rahoitusta oli hakenut 37 % vastaajista (35 % vuonna 2011)
 - 15 % investointeihin, 18 % käyttöpääomaan ja 4 % johonkin muuhun tarkoitukseen
- Rahoitus- ja maksuvaikeuksien yleisyys (% vastaajista)

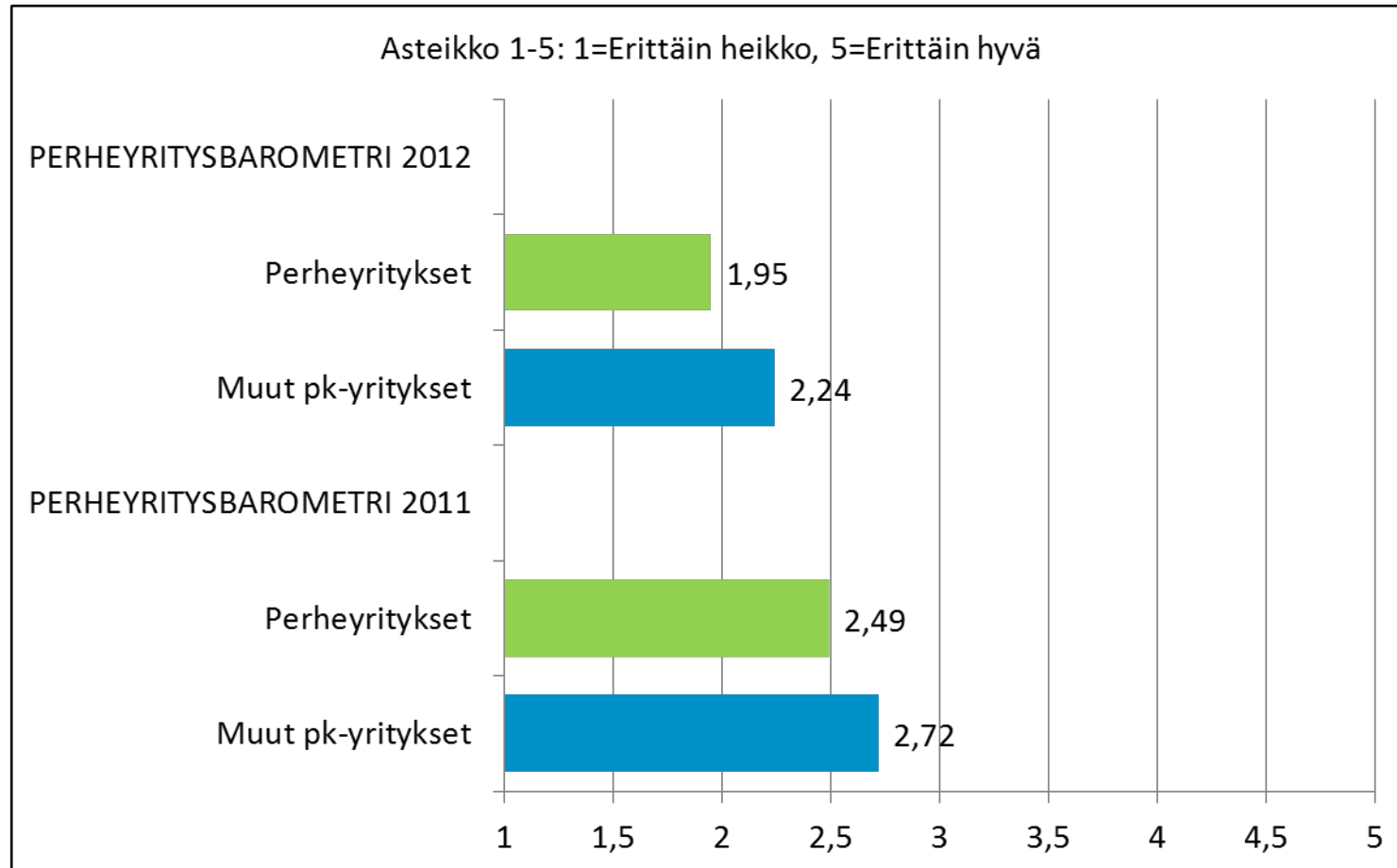
Yritysten kilpailukykyä heikentävät tekijät

- Perheyrietykset muita pk-yrityksiä kriittisempiä, erityisesti verotuskysymykset korostuvat perheyrietysten huolenaiheena

Suomen hallituksen arviointi

- Perheyrietykset ovat muita pk-yrityksiä tyytymättömämpiä Suomen hallituksen suoriutumiseen yrittäjyyden edistämisessä

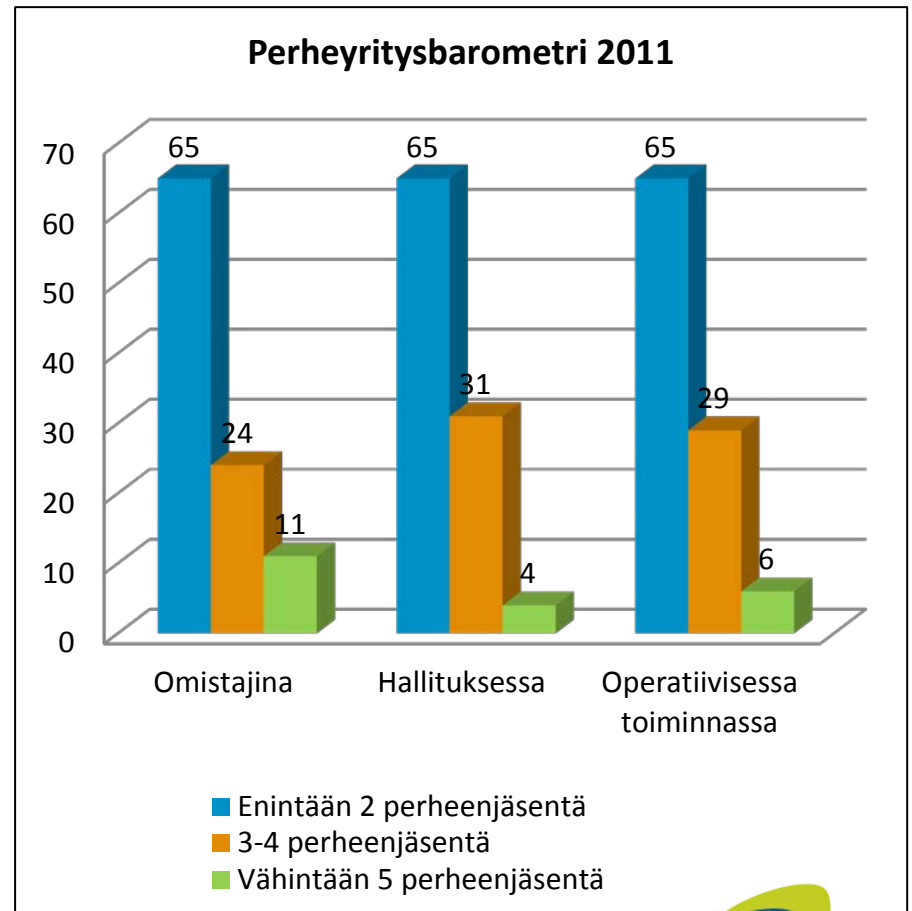
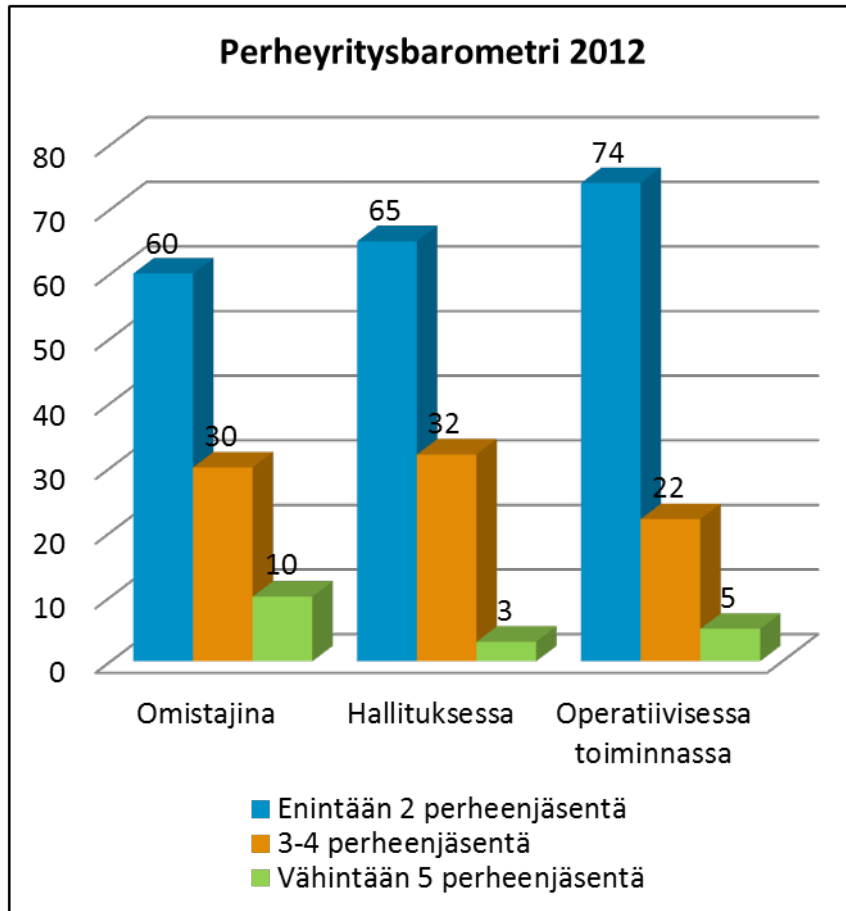

2 Omistajaperhe ja yritystoiminta

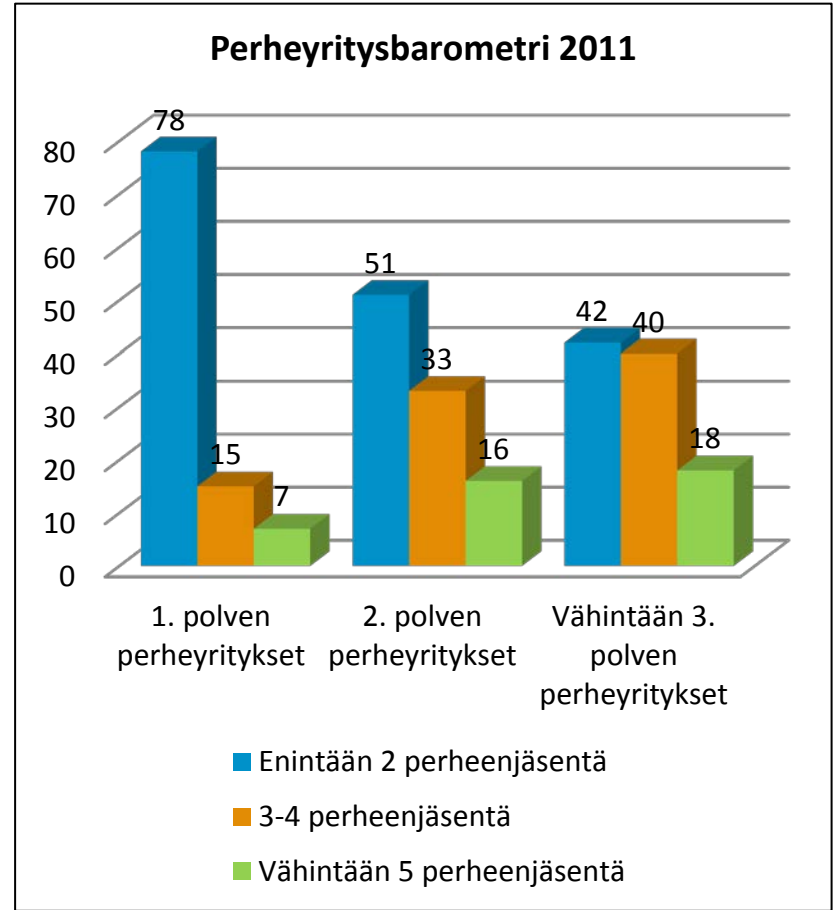
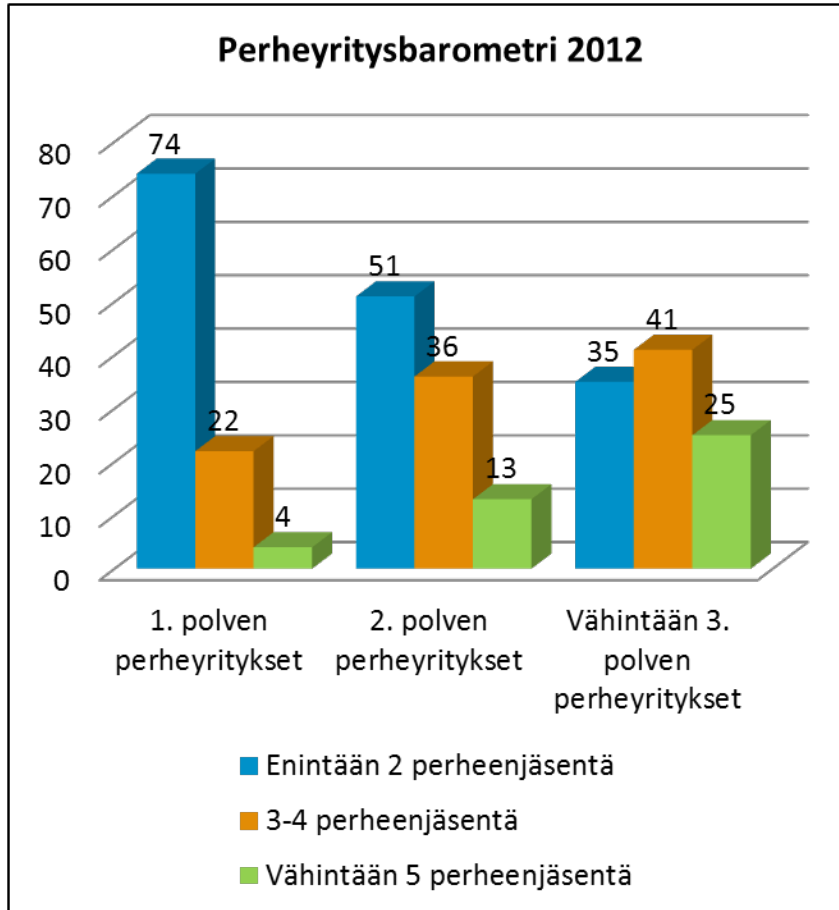
Perheenjäsenten osallistumien yrityksen toimintaan (1/3)

- Omistaja-johtajina on yleensä 2 perheenjäsentä
- Perheenjäsenten lukumäärä omistajina, hallituksessa ja operatiivisessa toiminnassa (% vastaajista)

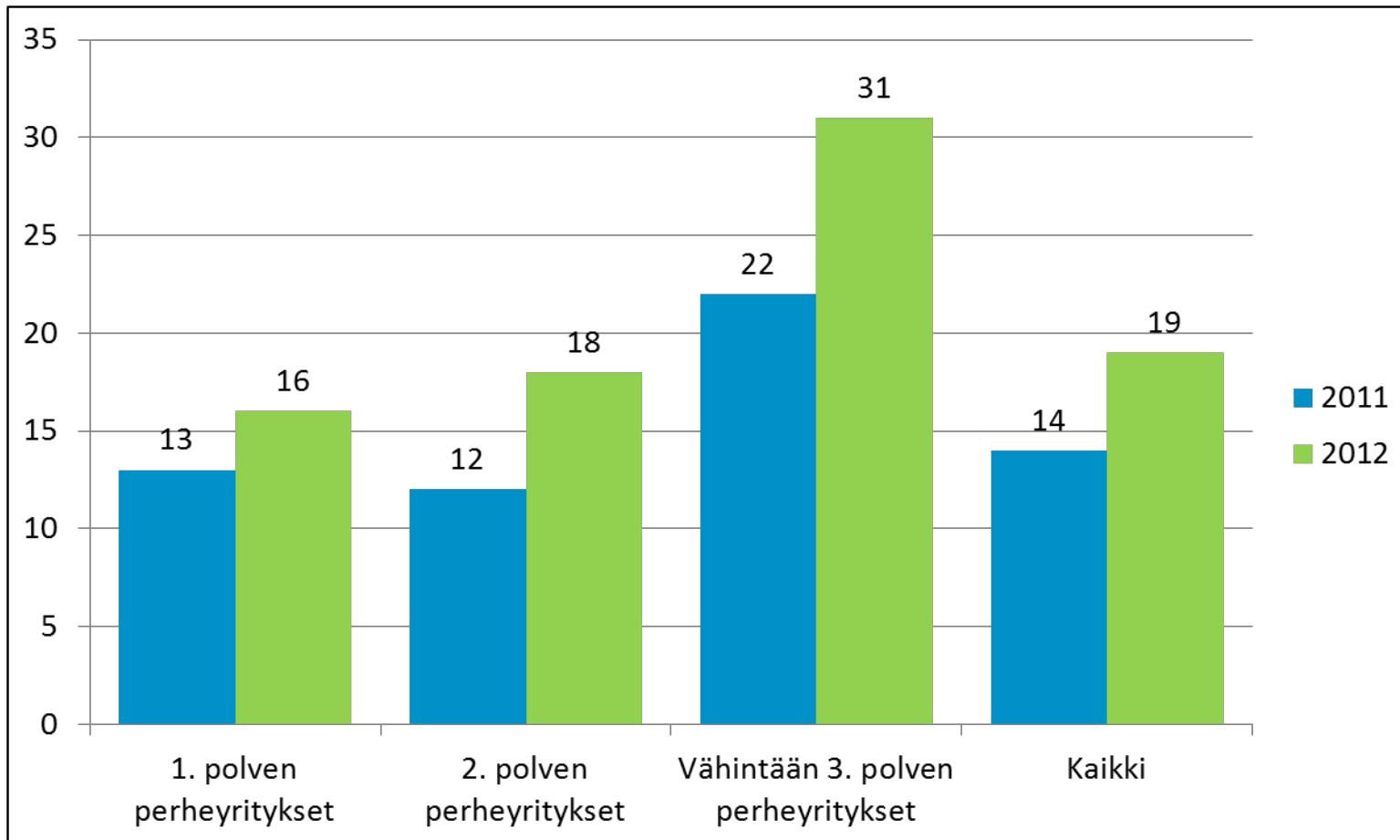
Perheenjäsenten osallistuminen yrityksen toimintaan (2/3)

- Odotetusti **omistajuus hajautuu pidempään toimineissa perheyrietyksissä**
- Perheenjäsenten lukumäärä omistajina erilaisissa perheyrietyksissä (% vastaajista)

Perheenjäsenten osallistuminen yrityksen toimintaan (3/3)

- Yhä useammin toimitusjohtaja on perheen ulkopuolelta
- Omistajuuden ja johtajuuden eriytymisen todennäköisyys kasvaa toisen sukupolvenvaihdoksen jälkeen
- Toimitusjohtaja perheen ulkopuolelta (% vastaajista)

Hallitustyöskentely perheyrytyksissä (1/3)

- Perheyrytyksissä tavallista useammin naisia, alle 35-vuotiaita ja ulkopuolisia jäseniä hallituksissa

Taustatekijät	Perheyrytykset	Muut pk-rytykset
Hallituksen rooli Merkitys yritystoiminnassa (keskiarvo 1-5)	2,75	3,26
Hallituksen koko Hallitusjäsenten lukumäärä (keskiarvo)	3,26	3,85
Hallituksen kokoonpano Ulkopuolisia hallitusjäseniä (% yrityksistä)	37	28
Yliopistosta tai tiedekorkeakoulusta valmistuneita (%)	61	80
Naisjäseniä (%)	62	41
Nuoria, enintään 35 –vuotiaita (%)	25	15
Ulkomaalaisia (%)	2	23

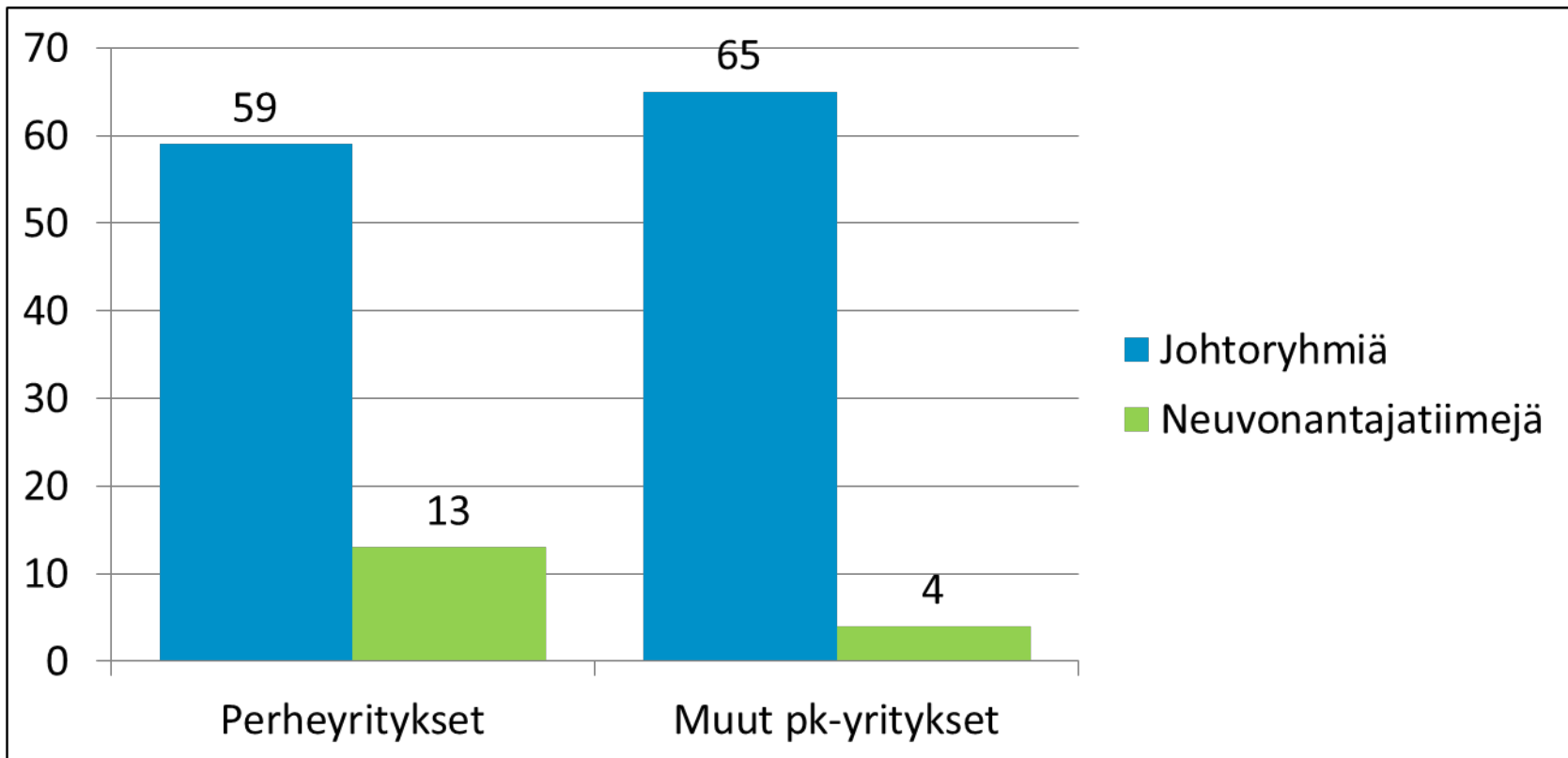
Hallitustyöskentely perheyrittäjissä (2/3)

- Hallitusten kokoonpano monipuolistuu sukupolvenvaihdosten myötä

Taustatekijät	1. Polven perheyrittäjät	2. Polven perheyrittäjät	Väh. 3. Polven perheyrittäjät
Hallituksen rooli Merkitys yritystoiminnassa (keskiarvo 1-5)	2,60	2,76	3,23
Hallituksen koko Hallitusjäsenien lukumäärä (keskiarvo)	2,80	3,57	4,03
Hallituksen kokoonpano Ulkopuolisia hallitusjäseniä (% yrityksistä)	27	46	48
Yliopistosta tai tiedekorkeakoulusta valmistuneita (%)	49	68	83
Naisjäseniä (%)	59	61	75
Nuoria, enintään 35 –vuotiaita (%)	21	29	30
Ulkomaalaisia (%)	2	2	3

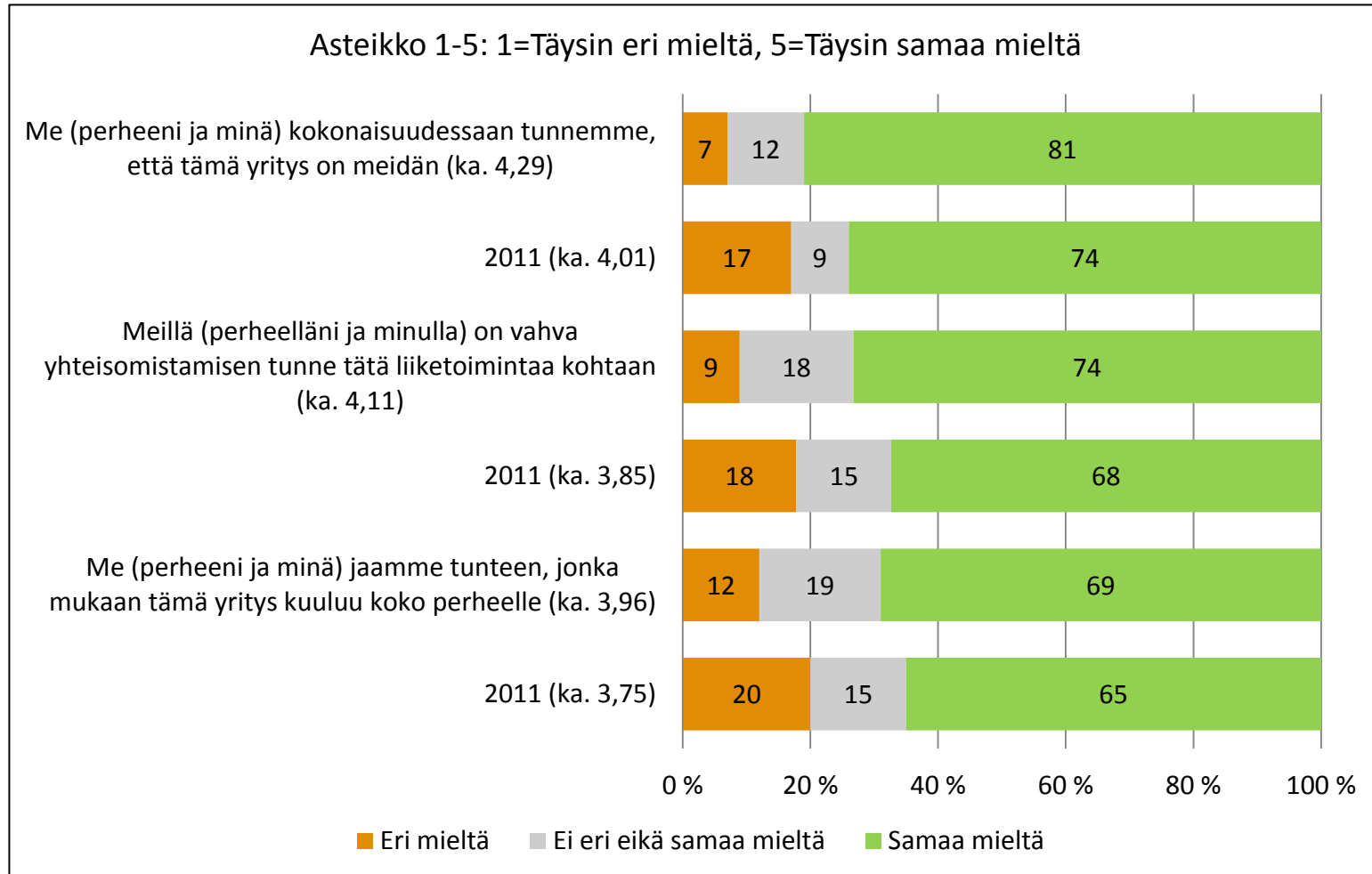
Hallitustyöskentely perheyrittäjissä (3/3)

- Perheyrittäjät hyödyntävät muita useammin epämuodollisia neuvonantajatiimejä yritystensä johtamisessa
- % yrityksistä, joissa johtoryhmiä ja neuvonantajatiimejä (advisory boards)

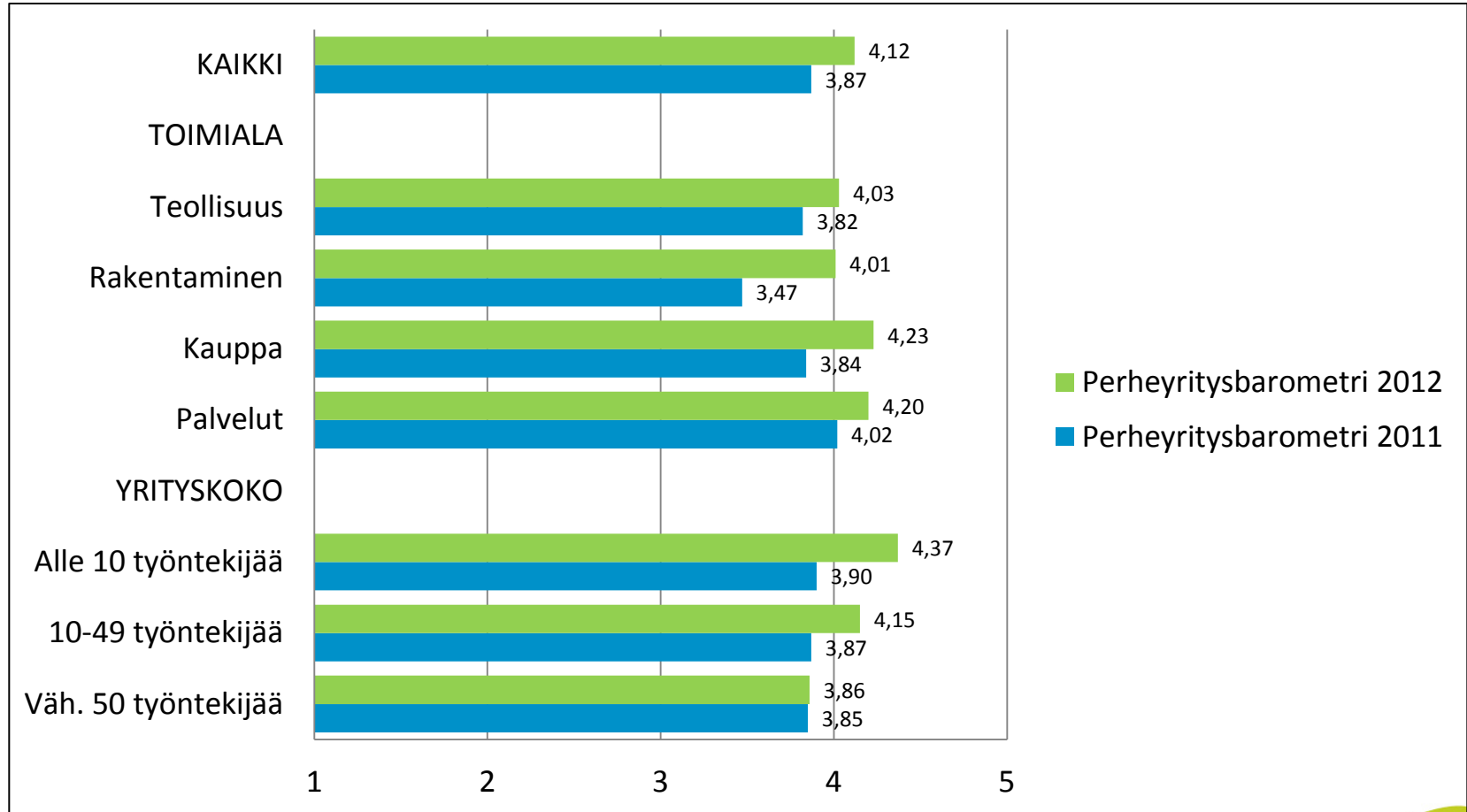
Perheen suhtautuminen yritystoimintaan (1/2)

- Yhteisöllisyys ja yhteisen omistajuuden tuntemukset perheenjäsenten välillä ovat lisääntyneet

Perheen suhtautuminen yritystoimintaan (2/2)

- Kolmen perheen suhtautumista ja asenteita kuvaavan väittämän summamuuttujan keskiarvo erilaisissa perheyrittäjissä (asteikko 1-5: 1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

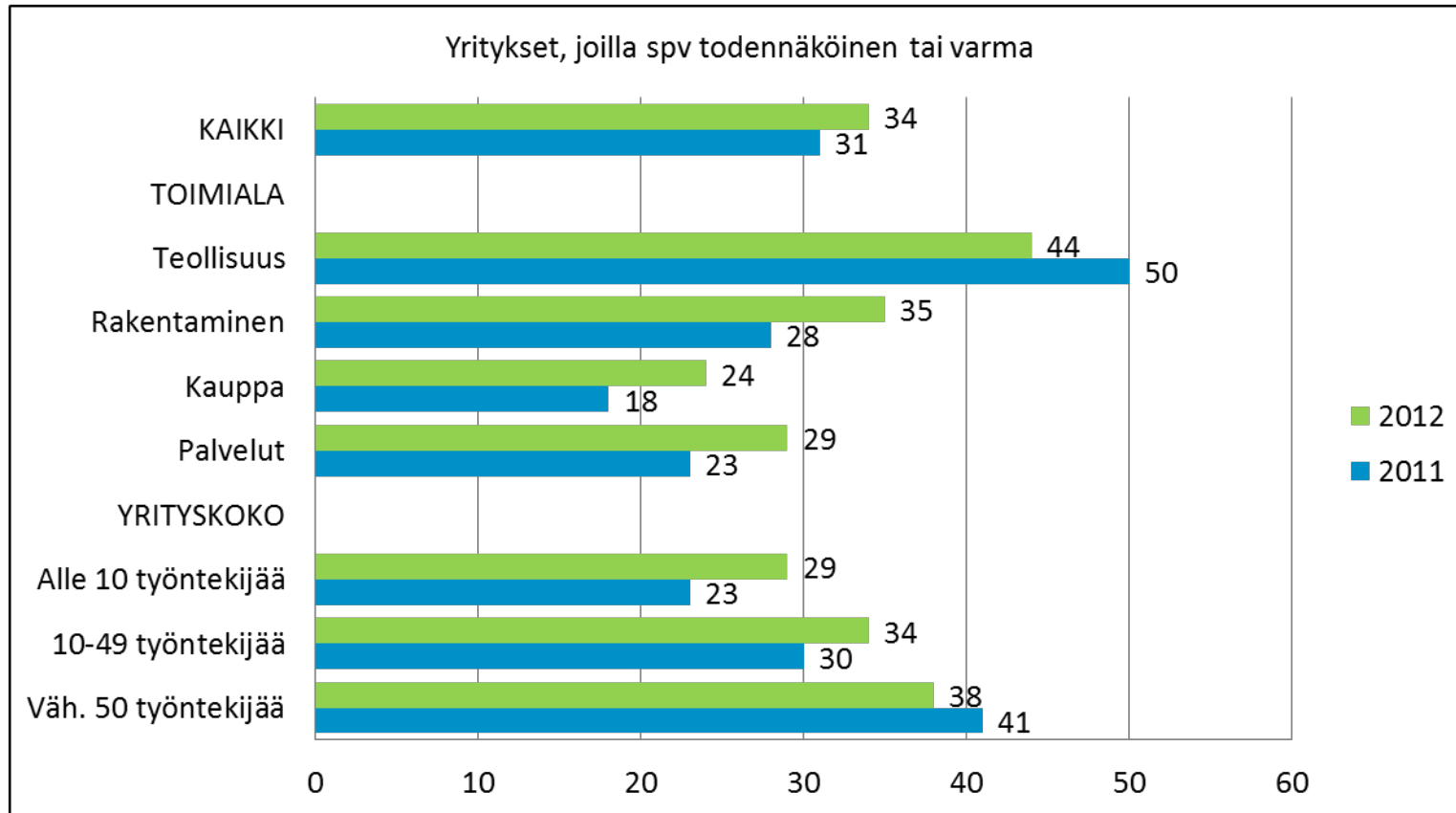

3 Sukupolvenvaihdokset

Sukupolvenvaihdosten todennäköisyys (1/2)

- Kolmannes vastaajista aikoo toteuttaa sukupolvenvaihdoksen seuraavan viiden vuoden aikana
 - Sukupolvenvaihdokset ovat suhteellisesti ajankohtaisimpia teollisuudessa ja keskisuurissa yrityksissä
 - Toisaalta sukupolvenvaihdosaikomukset ovat lisääntyneet pienissä palvelujen ja rakennusalan yrityksissä
- Sukupolvenvaihdoksen todennäköisyys seuraavan viiden vuoden aikana (% vastaajista)

Sukupolvenvaihdosten todennäköisyys (2/2)

- Vastauksiin perustuvan karkean arvion mukaan seuraavien viiden vuoden aikana on odotettavissa lähes 17 000 sukupolvenvaihdosta (vuoden 2011 barometrissa noin 15 000)
 - Käytännössä sukupolvenvaihdoksia tapahtuisi siis tasaisen vauhdin mukaan keskimäärin noin 3 400 vuosittain
- Suuntaa-antava laskelma, jossa eri kokoluokan yritysten vastaukset on yleistetty koskemaan koko PK-työnantajasektoria (ml. mikroyritykset, pl. yksinyrittäjät ja alkutuotanto)

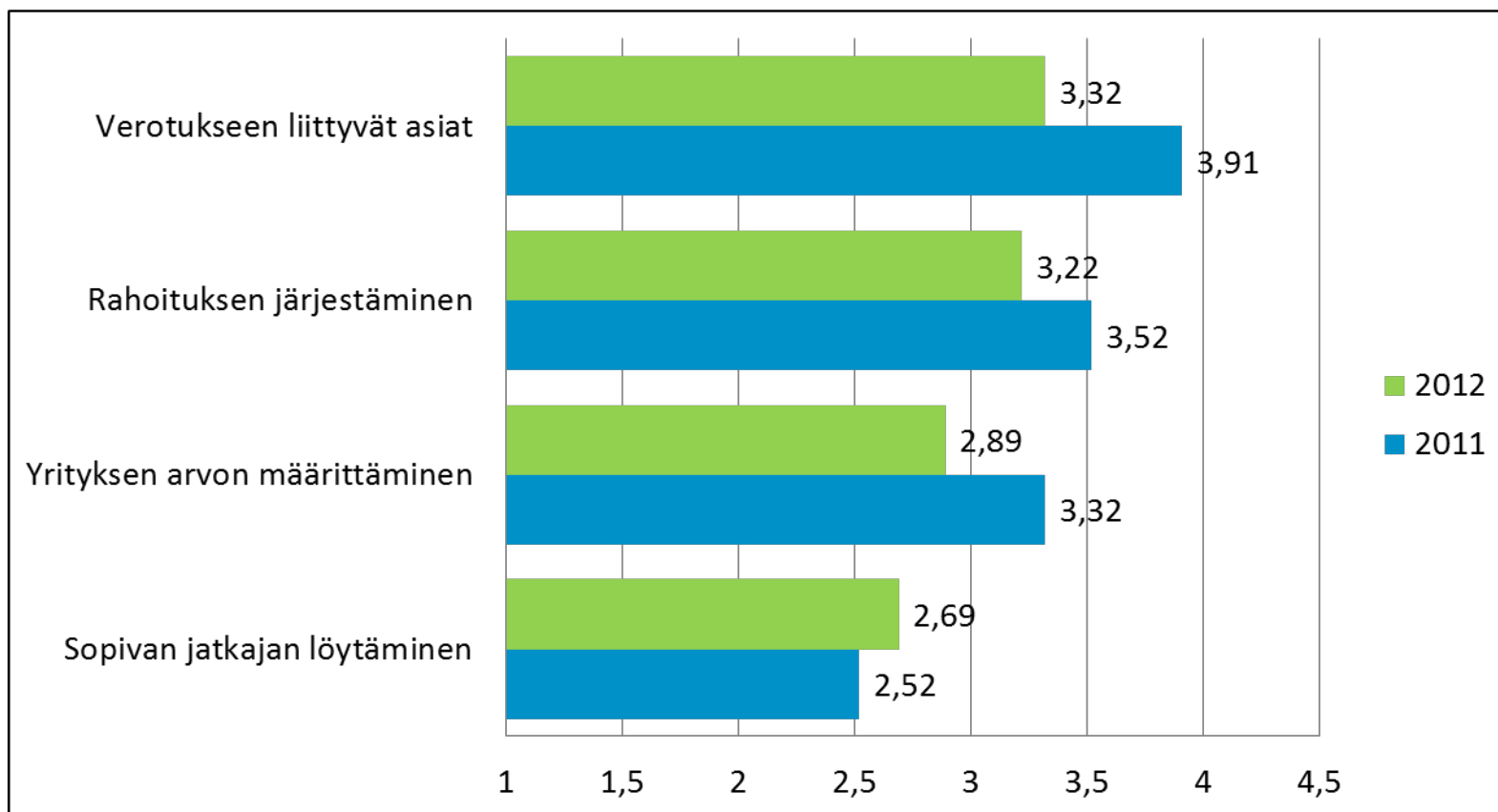
Yrityskoko	A Yritysten lkm yrityskannassa (2011) ²	B Perheyriityksiä (% vastaajista)	C=(A*B/100) Perheyriitysten lkm Yrityskannassa	D SPV tod. näk. (% vastaajista)	E=(C*D/100) SPV-lkm
Alle 10 työntekijää ¹	84785	55,0	46632	28,8	13430
10-49 työntekijää	15175	59,0	8953	33,7	3017
Väh. 50 työntekijää	2479	53,9	1336	38,2	510
Yhteensä	102439		56921		16958

¹ Yritysten lkm – yksinyrittäjien lkm (vuosikeskiarvo 2010), Tilastokeskus

² Tilastokeskus, Statfin -tilastopalvelu

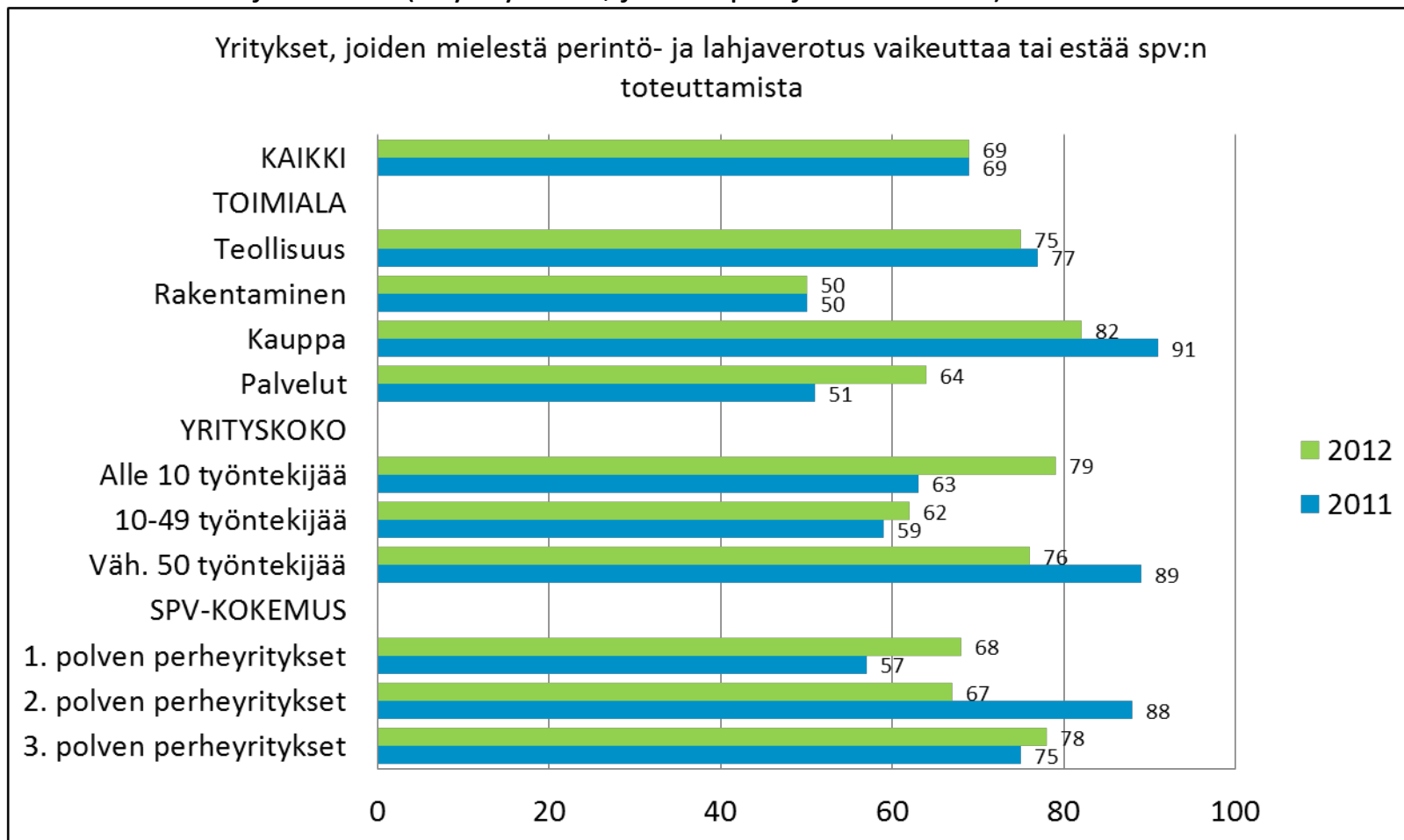
Sukupolvenvaihdosten haasteet

- **Verotukseen liittyvät asiat koetaan sukupolvenvaihdosten suurimmiksi haasteiksi**
 - Haasteiden vaikutus arvioitiin kuitenkin pienemmäksi kuin edellisessä barometrissa
- Vastausten keskiarvot asteikolla 1-5 (1=Erittäin helppo, 5=Erittäin vaikea) ja vastausten jakaumat (% yrityksistä, joissa spv ajankohtainen)

Perintö- ja lahjaveron merkitys sukupolvenvaihdoksessa

- Edelleen yli 2/3 sukupolvenvaihdosta suunnittelevista perheyrittäjistä kokee nykyisen perintö- ja lahjaveron vaikeuttavan spv:n toteuttamista
- Vastausten jakaumat (% yrityksistä, joissa spv ajankohtainen)

4 Johtopäätökset

Johtopäätökset

1. Sukupolvenvaihdoksia toteutetaan kiihtyvällä tahdilla
 - Odotettavissa lähes 17 000 sukupolvenvaihdosta seuraavan viiden vuoden aikana
2. Yhteisen omistamisen tuntemukset ja yhteisöllisyys on lisääntynyt perheenjäsenten välillä
 - Viittaa siihen, että edellisessä barometrissa havaittuja spv-aikomuksia on toteutunut (esim. sukupolvenvaihdoskokemukset olivat vuoden aikana lisääntyneet)
 - Myös vaikealla suhdannetilanteella voi olla merkitystä: kaikkien perheenjäsenten panosta tarvitaan
3. Perheyriyten hallitukset ovat kokoonpanoltaan luultua heterogeenisempia
 - Yrityksestä riippumattomia henkilöitä sekä nuoria, alle 35-vuotiaita ja naisjäseniä enemmän kuin muissa pk-yrityksissä
 - Monessa perheyriyksessä hyödynnetään myös ns. neuvonantajatiimejä yrityksen johtamisessa
4. Perintö- ja lahjaverotus edelleen suurin este sukupolvenvaihdoksissa
 - Noin 69 prosenttia spv:sta suunnittelevista piti merkittävänä esteenä
 - Perheyrittäjät ovat tyytymättömiä erityisesti Suomen hallituksen päätöksiin kiristää perintö- ja lahjaverotusta
 - Perheyrittäjät antavat hallitukselle heikon arvosanan yrittäjyyden edistämässä